Гирдеҗилер үчин салгытлар бабатда ики гезек салгыт салынмагыны арадан айырмак хакында Түркменистаның Хөкүмети билен Түркие Республикасының Хөкүметиниң арасындакы

ЫЛАЛАШЫК

Түркменистаның Хөкүмети ве Түркие Республикасының Хөкүмети гирдеҗилер хем-де мая үчин салгытлар бабатда ики гезек салгыт салынмагыны арадан айырмак хакында Ылалашык баглашмак ислэп хем-де ики юрдуң арасындакы ыкдысады хызматдашлыгы өсдүрмек ниети билен,

шу ашакдакылар барада ылалашдылар:

1 мадда

ӨЗИ БАРАСЫНДА ЫЛАЛАШЫК УЛАНЫЛЯН АДАМЛАР

Шу Ылалашык Ылалашян Дөвлетлериң бириниң я-да икисиниң хем резидентлери болан адамлар барада уланыляр.

2 мадда

ГУРШАЛЫП АЛЫНЯН САЛГЫТЛАР

1. Шу Ылалашык Ылалашян Дөвлет я-да онуң сыясы-административ бирликлери я болмаса ерли хэкимиет органлары тарапындан алыняն гирдеҗилер үчин салгытлар барада оларың алынмагының усулына гарамаздан уланыляр.

2. Гирдеҗилериң умумы мукдарындан я-да оларың айры-айры элементлеринден алынян эхли салгытлар, шол санда гозгалян я-да гозгалмаян эмлэгиң айрыбашгаланмагындан алнан гирдеҗилерден алынян салгытлар, шейле хем маяның сап артышындан алынян гирдеҗилерден алынян салгытлар гирдеҗи ве мая үчин салгытлар дийлип хасап эдилйэр.

3. Өзлери барасында Ылалашык дегишли болан салгытлар, хусусан-да, шу ашакдакылардан ыбаратдыр:

а) Түркиеде:

і) гирдеҗи үчин салгыт;

ii) корпоратив салгыт;

iii) гирдеҗи үчин салгытлардан ве корпоратив салгытдан тутулып алынян йыгымлар (мундан бейләк "түрк салгытлары" хөкмүнде атландырылян салгытлар);

b) Түркменистанда:

i) пейда (гирдеҗи) үчин салгыт;

ii) Түркменистаның гражданларындан, дашары юртлы гражданлардан ве гражданлыгы болмадык адамлардан алынян гирдеҗи салгыды;

(мундан бейләк "Түркменистаның салгытлары" хөкмүнде атландырылян салгытлар).

4. Ылалашык бар болан салгытлара гошмача я болмаса шолар билен билеликде шу Ылалашыга гол чекилен сенеден соң салынҗак шоңа меңзеш я-да шолар ялы әхли салгытлар бабатда хем уланыляр.

Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары өзлериниң салгыт хакдакы дегишли канунларына гиризилен дүйпли үйтгетмелер хакында бирек-биреге хабар берерлер.

3 мадда

УМУМЫ КЕСГИТЛЕМЕЛЕР

1. Эгер контекстде башгача йүзе чыкмаса, шу Ылалашыгың максады үчин:

a) i) "Түркие" аңлатмасы халкара хукугына лайыклыкда, Түркийәниң юрисдикциясы хем-де милли байлыклары ишләп тайярламак ве горап сакламак бабатда өзыгтыярлы хукугы болан түрк территориясыны, территориал сувларыны ве деңизяка районларыны аңладяр;

ii) "Түркменистан" аңлатмасы Түркменистаны аңладяр ве хачан-да географик маныда уланылян болса, ол халкара хукугына лайыклыкда Түркменистаның өзыгтыярлы хукугыны амала ашырып билҗек хем-де өзүниң юрисдикациясына дегишли болан ерини, территориал сувларыны, ыкдысады зонасыны ве континентал шелфини өз ичине аляр.

b) "Ылалашян Дөвлет" ве "бейлеки Ылалашян Дөвлет" аңлатмалары контекст боюнча болшы ялы, Түркийәни я-да Түркменистаны аңладяр;

c) "салгыт" аңлатмасы шу Ылалашыгың 2 маддасы аркалы өз ичине алынян ислендик салгыды аңладяр;

d) "тарап" аңлатмасы физики тарапы, компанияны ве тарапларың ислендик бейлеки бирлешмесини өз ичине аляр;

e) "компания" аңлатмасы ислендик корпоратив дүзүми я-да салгыт салмак максады билен корпоратив дүзүм хөкмүнде гаралян ислендик бейлеки гураманы аңладяр;

f) "беллиге алнан офис" аңлатмасы хер бир Ылалашян Дөвлетиң канунлары боюнча ресми тайдан беллиге алнан баш контораны аңладяр;

g) "милли тарап" аңлатмасы:

i) Ылалашян Дөвлетиң гражданы болан ислендик физики тарапы;

ii) Ылалашян Дөвлетиң уланылян канунлары эсасында шейле статусы алан ислендик юридик тарапы, шерекети я-да ассоциацияны аңладяр.

h) "бир Ылалашян Дөвлетиң кәрханасы" ве "бейлеки Ылалашян Дөвлетиң кәрханасы" диен аңлатмалар дегишлиликде бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти тарапындан доландырылян кәрхананы хем-де бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резиденти тарапындан доландырылян кәрхананы аңладяр;

i) "ыгтыярлы орган" аңлатмасы:

i) Түркиеде - Малие министрини я-да онуң долы ыгтыярлы векилини;

ii) Түркменистанда - Ыкдысадыет ве малие министрлигини хем-де Баш дөвлет салгыт инспекциясыны ве оларың долы ыгтыярлы векилини аңладяр.

j) "халкара гатнавлары" аңлатмасы Ылалашян Дөвлетиң кәрханасы тарапындан уланылян дeңиз ве хова гәмиси я-да ёл транспорт серишдеси аркалы амала ашырылян ислендик гатнавлары аңладяр, деңиз ве хова гәмиси я-да ёл транспорт серишдеси диңе Түркийәниң я-да Түркменистаның территориясында ерлешен пунктларың арасында уланылян халатлар муңа гирмейәр.

2. Ылалашян Дөвлет тарапындан шу Ылалашык уланылан махалы, эгер контекстден башгача йүзе чыкмаян болса, онда кесгитленилмедик ислендик аңлатма салгытлар бабатдакы Ылалашыга дегишли болан бу Дөвлетиң канунлары аркалы оңа берилйән шол мана эе болар.

4 мадда

РЕЗИДЕНТ

1. Шу Ылалашыгың максатлары үчин "бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти" диен аңлатма шол дөвлетиң канунлары боюнча шол дөвлетде яшаян ери, хемишелик болян ери, ёлбашчы органының ерлешйән ери я-да башга бир шунуң ялы өлчег эсасында шол дөвлетде салгыт салмага дегишли

тарапы аңладяр. Эмма бу аңлатма диңе Дөвлетдәки чешмелерден алынян гирдежилер бабатда бу Дөвлетде салгыт салмага дегишли адамы өз ичине алмаяр.

2. Хачан-да 1 пунктуң дүзгүнлерине лайыклыкда физики тарап Ылалашян Дөвлетлериң икисиниң резиденти болуп дурян халатында онуң статусы шу ягдайда кесгитленилйәр:

а) ол өзүниң хемишелик яшайыш җайы болан Дөвлетиниң резиденти хасап эдилйәр, эгер онуң Дөвлетлериң икисинде хемишелик яшайыш җайы бар болса, ол хас якын шахсы ве ыкдысады арагатнашыгы (яшайыш бәхбитлериниң меркези) болан Дөвлетиң резиденти хасап эдилйәр.

b) эгер онуң яшайыш бәхбитлериниң меркези болан Дөвлет кесгитленилип билинмежек болса я-да эгер онуң Дөвлетлериң биринде хемишелик яшайыш җайы болмаса, ол адатча яшаян шол Ылалашян Дөвлетиниң резиденти хасап эдилйәр;

c) эгер ол адатча Ылалашян Дөвлетлериң икисинде хем яшаян болса я-да эгер ол адатча оларың хич биринде хем яшамаян болса, ол милли тарапы болуп дурян Дөвлетиниң резиденти хасап эдилйәр;

d) эгер ол Дөвлетлериң икисиниң хем милли тарапы болуп дурян болса я-да оларың хич бириниң хем милли тарапы болуп дурмаян болса, онда Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары бу меселәни өзара ылалашык боюнча чөзйәрлер.

3. Хачан-да 1 пунктуң дүзгүнлерине лайыклыкда физики тарап болмаян адам Ылалашян Дөвлетлериң икисиниң резиденти болуп дурян халатында, онда ол беллиге алнан шол Ылалашян Дөвлетиң резиденти хасап эдилйәр.

5 мадда

ХЕМИШЕЛИК ВЕКИЛЧИЛИК

1. Шу Ылалашыгың максады үчин "хемишелик векилчилик" аңлатмасы кәрхананың коммерция ишини долы я-да кем-кәслейин амала ашырян хемишелик иш ерини аңладяр.

2. "Хемишелик векилчилик" аңлатмасы, хусусан-да, шулары өз ичине аляр:

а) доландырыш ерини;

b) филиалы;

c) офиси;

Заменить в Турецком соглашении!

Рос. налоговое инспекция

d) фабриги;

e) уссахананы;

f) шахтаны, небит я-да газ скважинасыны, карьери я-да тебигы ресурлар чыкарылян башга бир ислендик ери; ве

g) гурлушык мейданчасыны, гурлушык, монтаж я-да йыгнайжы обьекти я-да гөзегчилик этмек иши ятланылып гечилен обьектлер билен багланышыклы болан гөзегчилик ишини, йөне диңе хачан-да, олар билен багланышыклы ишлериң довамлылыгы кырк бәш айдан гечйән ягдайда. Гурлушык мейданчасы потратчылар тарапындан гурлушык ишлери, шол сан-да тайярлык ишлери башланан сенеден башлап пейда боляр.

3. Шу мадданың озалкы дүзгүнлерине гарамаздан "хемишелик векилчилик" аңлатмасы шулары өз ичине алмаяр:

a) кәрхана дегишли харытлары я-да өнүмлери диңе сакламак, гөркезмек я-да ибермек максады билен десгалары пейдаланмагы;

b) диңе сакламак, гөркезмек я-да ибермек максады билен кәрхана дегишли харытларың я-да өнүмлериң горуны сакламагы;

c) диңе бейлеки кәрханалар тарапындан гайтадан ишлемек максады билен, кәрхана дегишли харытларың я-да өнүмлериң горуны сакламагы;

d) диңе харытлары я-да өнүмлери сатын алмак, я-да кәрхана үчин маглуматлары йыгнамак максады билен, хемишелик иш орнуны сакламагы;

e) диңе кәрхана үчин тайярлык я-да көмекчи хәсиетли ислендик бейлеки иши амала ашырмак максады билен хемишелик иш орнуны сакламагы;

f) диңе a)-дан e) подпунктлара ченли саналан ишиң гөрнүшлерини ислендик бабатда утгашдырмак үчин, хемишелик иш орнуның шейле утгашдырма нетижесинде йүзе чыкян жеми иши тайярлык я-да көмекчи хәсиете эе болан шертлеринде хемишелик иш орнуны сакламагы.

4. 1 ве 2 пунктларың дүзгүнлерине гарамаздан, 5 пунктда агзалан гарашсыз статусы болан агентден башга тарап Ылалашян Дөвлетде бейлеки Ылалашян Дөвлетиң кәрханасының адындан херекет эдйән болса, онда шу ашакдакы халатларда шол кәрхана шол адам тарапындан кәрхана үчин эдилйән ислендик иш бабатда илки агзалан Ылалашян Дөвлетде хемишелик векилчилиги болан хөкмүнде гараляр:

a) эгер шол тарапың кәрхананың адындан контрактлары баглашмак ыгтыярлары шол Дөвлетде бар болса ве олары адатча пейдаланян болса, шол тарапың иши 4 пунктда гөркезилен, хемишелик иш ериниң үсти билен

амала ашырыланда хем шу пунктуң дүзгүнлерине лайыклыкда оны хемишелик векилчилигиң хемишелик иш ерине өврүмейән иш билен чәкленилйән халатлары муңа гирмейәр;

b) эгер шол тарапың шейле ыгтыярлыклары болмаса, йөне ол биринҗи ады агзалан, кәрхана үчин харытлары я-да өнүмлери алып гайдян ери болан Дөвлетде шейле харытларың я болмаса өнүмлериң горларыны адатча саклаян болса.

5. Диңе кәрхана коммерция ишини шол Дөвлетде брокериң, комиссионериң я-да гарашсыз статуслы ислендик бейлеки агентиң үсти билен амала ашырян болса, шол адамлар хем өз адаты ишиниң чәклеринде херекет эдйән болса, кәрхана Ылалашян Дөвлетде хемишелик векилчилиги болан кәрхана хөкмүнде гаралмаяр. Эмма, эгер шейле агентиң иши шол кәрхананың ишинде долы я-да тас долы җемленилен болса, онда шу пунктуң чәклеринде оңа гарашсыз статуслы агент хөкмүнде гаралмаз.

6. Ылалашян Дөвлетиң резиденти болан компанияның бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резиденти болан я болмаса шол бейлеки Дөвлетде коммерция ишини амала ашырян (я-ха хемишелик векилчилигиң үсти билен я-да нәхилидир башга бир гөрнүшде) кәрхана контроллык этмегиниң я-да ол тарапындан контроллык эдилмегиниң өзи шол компанияларың бирини бейлеки компанияның хемишелик векилчилигине өврүмейәр.

6 мадда

ГОЗГАЛМАЯН ЭМЛӘКДЕН АЛЫНЯН ГИРДЕҖИ

1. Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерлешйән гозалмаян эмләкден (шол санда оба ве токай хоҗалыгындан алян гирдеҗиси) алян гирдеҗилерине шол бейлеки Дөвлетде салгытлар салнып билнер.

2. "Гозгалмаян эмләк" диен аңлатма эмләгиң ерлешйән ери болан Ылалашян Дөвлетиң канунлары боюнча нәхили мана эе болса, шол мана эе болмалыдыр. Шол аңлатма ислендик халатда гозгалмаян эмләк барадакы көмекчи эмләги, оба ве токай хоҗалыгында уланылян маллары ве энҗамлары (шол санда балыклары идетмек хем-де өсдүрип етишдирмек), ер эечилиги бабатдакы умумы хукугың дүзгүнлери барасында уланылян хукуклары, гозгалмаян эмләгиң узуфруктыны ве ишләп беҗермек үчин өвезини долмак хөкмүнде төленилйән мөчбери үтгейән хем-де кегитли төлеглер барадакы хукуклары я болмаса минерал ресурслары, чешмелери

ве газылып алынян бейлеки пейдалы затларың ишленилмеги барадакы хукуклары өз ичине алмалыдыр; деңиз, деря ве хова гәмилерине ве ёл транспортына гозгалмаян эмләк хөкмүнде гаралмаяр.

3. 1 пунктуң дүзгүнлери гозалмаян эмләги гөни пейдаланмакдан, кәрендесине бермекден я-да башга бир ислендик гөрнүшде пейдаланмакдан алынян гирдеҗилер барада хем уланыляр.

4. 1 ве 3 пунктларың дүзгүнлери кәрхананың гозгалмаян эмләгинден алынян гирдеҗилер ве гарашсыз шахсы хызматлары этмек үчин пейдаланылян гозгалмаян эмләкден алынян гирдеҗилер барада хем уланыляр.

7 мадда

ТЕЛЕКЕЧИЛИК ИШИНДЕН АЛЫНЯН ПЕЙДА

1. Эгер Ылалашян Дөвлетиң кәрханасы бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерлешйән хемишелик векилчилигиниң үсти билен шол ерде телекечилик ишини амала ашырмаян болса, онуң пейдасына диңе биринҗи Ылалашян Дөвлетде салгыт салыняр. Эгер кәрхана шейле гөрнүшде телекечилик ишини амала ашырян болса, онда онуң пейдасына бейлеки Дөвлетде, йөне шол хемишелик векилчилиге дегишли болан бөлеги бабатда салгыт салнып билнер.

2. 3 пунктуң дүзгүнлерини назара алмак билен, эгер Ылалашян Дөвлетиң кәрханасы бейлеки Ылалашян Дөвлетде шол ерде болян хемишелик векилчиликлериниң үсти билен телекечилик ишини амала ашырян болса, онда хер бир Ылалашян Дөвлетде шол хемишелик векилчилик онуң хут шонуң ялы я-да барабар шертлерде хут шонуң ялы, я-да барабар иш билен мешгулланян айрыбашга я болмаса айратын кәрхана болуп, хемишелик векилчилик болан кәрханадан долы гарашсыз херекет эден халатында алып билҗек пейдасы дегишли болар.

3. Хемишелик векилчилигиң пейдасы кесгитленилен махалы шейле хемишелик векилчилигиң максатлары үчин эдилен чыкдаҗыларың, шол санда доландырыш ве умумы административ чыкдаҗыларың, оларың хемишелик векилчилигиң ерлешйән ери болан Дөвлетде я-да онуң чәклеринден дашарда чекилендигине гарамаздан, хасапдан чыкарылмагына ёл берилйәр.

4. Хич бир пейда диңе шол хемишелик векилчилигиң кәрхана үчин харытлары я-да өнүмлери сатын алмагы эсасында хемишелик векилчилигиң хасабына дегишли эдилмез.

5. Пейда гирдеҗилериң шу Ылалашыгың бейлеки Маддаларында барасында айратын айдылян гөрнүшлерини өз ичине алян халатында шол Маддаларың дүзгүнлери шу Мадданың дүзгүнлерине тәсир этмейәр.

8 мадда

ДЕҢИЗ, ХОВА ВЕ ЁЛ ТРАНСПОРТЫ

1. Ылалашян Дөвлетиң кәрханасының бейлеки Ылалашян Дөвлетден деңиз ве хова гәмилерини я-да ёл транспортыны халкара гатнавында уланмакдан алян пейдасына салгыт диңе илкинҗи агзалан Дөвлетде салыняр.

2. Шу Мадданың максатлары үчин Ылалашян Дөвлетиң кәрханасының халкара гатнавында деңиз я-да хова гәмилерини уланмакдан алян пейдасы, эгер шейле пейда 1 пунктуң дүзгүнлеринде уланылян пейдалара махсус болса, контейнерлери пейдаланмакдан, сакламакдан я-да кирейине бермекден алян бейлеки пейдаларының арасына гошулар.

3. Шу дүзгүннаманың 1 ве 2 пунктуның дүзгүнлери пул-а, билеликдәки кәрхана я-да транспорт серишделерини уланмак барадакы халкара гурамасына гатнашмакдан алынян пейда үчин хем уланыляр.

9 мадда

АССОЦИИРЛЕНЕН КӘРХАНАЛАР

1. а) Ылалашян Дөвлетиң кәрханалары бейлеки Ылалашян Дөвлетиң кәрханаларыны доландырмага, олара контроллык этмәге я-да оларың маясына гөни я болмаса кеседен гатнашян махалы, я-да

b) шол бир адамлар бир Ылалашян Дөвлетиң кәрханаларыны ве бейлеки Ылалашян Дөвлетиң кәрханаларыны доландырмага, олара контроллык этмәге я-да оларың маясына гөни я кеседен гатнашян халатда ве хер бир халатда ики кәрхананың арасында оларың өзара коммерция ве малие гатнашыкларында ики гарашсыз кәрханаларың арасында болҗак шертлерден тапавутланян шертлер дөредилйән я-да ёла гоюлян болса, онда оларың бириниң хасабына дегишли эдилип билинҗек, эмма шол шертлериң

болмагы себәпли онуң хасабына дегишли эдилмедик ислендик пейда шол кәрхананың пейдасына гошулып ве оңа дегишлиликде салгыт салнып билнер.

2. Бир Ылалашян Дөвлет бейлеки Ылалашян Дөвлетиң кәрханасына шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнан пейданы шол биринҗи Ылалашян Дөвлетиң кәрханасының пейдасына гошан махалы ве шейлеликде гошулан пейда ики кәрхананың арасындакы гатнашыклар гарашсыз кәрханаларың арасындакы ялы боланда ады илкинҗи агзалан Дөвлетиң кәрханасының хасабына дегишли эдилип билинҗек пейда болуп дурян махалы, эгер шол бейлеки Дөвлет такыкламалар өзүни өдейәр дийип хасап этсе, онда шол бейлеки Дөвлет шол пейда үчин өзүнде хасапланылан салгыда дегишли такыкламалары гиризер. Шейле такыклама кесгитленилен махалы шу Ылалашыгың бейлеки дүзгүнлери герегиче назара алнар, Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары болса зерур болан махалы бири-бири билен консультациялары гечирерлер.

10 мадда

ДИВИДЕНДЛЕР

1. Бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти болан компанияның бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резидентине төлейән дивидендлерине шол бейлеки Дөвлетде салгытлар салнып билнер.

2. Эмма шейле дивидендлере дивиденлери төлейән компания резиденти болан Ылалашян Дөвлетде шол Дөвлетиң канунларына лайыклыкда хем салгытлар салнып билнер, йөне, эгер алыҗы дивидендлериң хакыкы эеси болса, онда шейле гөрнүшде алынян салгыт дивидендлериң умумы мөчбериниң 10 процентинден гечмели дәлдир. Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары шейле чәклендирмәни уланмагың усулыны өзара ылалашмак боюнча белләрлер.

Шу пункт өзүнден дивидендлер төленилйән пейда бабатда компания салгыт салынмагына дегишли дәлдир.

3. "Дивидендлер" диен аңлатма шу маддада уланылан махалы акциялардан, акциялары пейдаланмакдан, я-да акциялары дөредиҗилериң хукукларындан пейдаланмакдан я-да пейдалара гатнашмага хукук берйән, берги талаплары болуп дурмаян бейлеки хукуклардан алынян гирдеҗини, шейле хем бейлеки корпоратив хукуклардан алынян, инвестицион фондлардан хем-де трестлерден алынян пейданы ве гирдеҗини пайлаян компания

резиденти болан Дөвлетиң канунларына лайыклыкда, салгытлар бабатда акциялардан алынян гирдеҗилер ялы дүзгүнлешдирилмәге дегишли болан гирдеҗини аңладяр.

4. Ылалашян Дөвлетиң бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерлешйән хемишелик векилчилигиниң үсти билен шол Дөвлетде коммерция ишини амала ашырян компаниясының пейдасы 7 мадданың дүзгүнлери боюнча салгытлар төлененден соң ве шу мадданың 2 пунктуна лайыклыкда хемишелик векилчилигиң ерлешйән Ылалашян Дөвлетде галан мөчбер салгыт салмага дегишли эдилип билнер.

5. Эгер двидендлериң хакыкы эеси Ылалашян Дөвлетиң резиденти болмак билен, дивидендлери төлейән компания өз резиденти болан бейлеки Ылалашян Дөвлетде коммерция ишини шол ерде болян хемишелик векилчилигиниң үсти билен амала ашырян болса ве өзи барада дивидендлер төленилйән мүлк хакыкатда шейле хемишелик векилчилиге дегишли болса, 1 ве 2 пунктларың дүзгүнлери уланылмаяр. Шейле халатда 7 Мадданың дүзгүнлери уланыляр.

6. Бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти болан компания бейлеки Ылалашян Дөвлетден пейда я-да гирдеҗилер алян махалы шол бейлеки Дөвлет шол компания тарапындан төленилйән дивидендлери салгытлардан долы бошадып билер, шол дивидендлериң шол бейлеки Дөвлетиң резидентине төленилйән халатлары я-да өзи барада дивидендлер төленилйән мүлк хакыкытда хем шол бейлеки дөвлетде ерлешйән хемишелик векилчилиге я-да хемишелик база дегишли болан халатлары муңа гирмейәр, шейле хем шол бейлеки Дөвлет компанияның пайланылмадык пейдасына, хатда дивидендлер төленилйән болса я-да пайланылмадык пейда шол бейлеки Дөвлетде эмеле гелйән пейдадан я гирдеҗиден долы я болмаса кем-кәс ыбарат болса, салгыт салып билмез.

11 мадда

ПРОЦЕНТЛЕР

1. Бир Ылалашян Дөвлетде эмеле гелйән ве бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резидентине төленилйән процентлере шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. Йөне шол процентлере оларың эмеле гелйән ери болан Ылалашян Дөвлетде ве шол Дөвлетиң канунларына лайыклыкда хем салгытлар салнып

билнер, йөне эгер алыжы процентлериң хакыкы эеси болса, шейле гөрнүшде алынян салгыт процентлериң жеми мукдарының 10 процентинден гечмели дәлдир.

Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары шол чәклендирмәни уланмагың усулыны өзара ылалашмак боюнча беллейәрлер.

3. 2 пунктуң дүзгүнлерине гарамаздан:

а) Түркменистанда йүзе чыкян ве Түркийәниң Хөкүметине я-да Түркийәниң Меркези банкына төленен процентлер Түркменистаның салгыдындан бошадыляр;

б) Түркиеде йүзе чыкян ве Түркменистаның Хөкүметине я-да Түркменистаның Меркези банкына төленен процентлер Түркийәниң салгыдындан бошадыляр.

4."Процентлер" диен аңлатма шу Маддада уланылан махалы ипотека үпжүнчилигине ве бергидарың пейдаларына гатнашмак хукугының бардыгына гарамаздан, ислендик гөрнүшли берги талапларындан алынян гирдежини ве хусусан-да, хөкүметиң гымматлы кагызларындан ве облигацияларындан я болмаса берги борчнамаларындан алынян гирдежини, шол санда шол гымматлы кагызлар, облигациялар я-да берги борчнамалары боюнча байраклары ве утушлары аңладяр. Вагтында амала ашырылмадык төлеглер үчин жеримелере шу Мадданың максатлары үчин процентлер хөкмүнде гаралмаяр.

5. Эгер процентлериң хакыкы эеси бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти болмак билен, процентлериң эмеле гелйән ери болан бейлеки Ылалашян Дөвлетде коммерция ишини шол ерде ерлешйән хемишелик векилчилигиң үсти билен амала ашырян болса ве процентлериң төленилмегине эсас болян берги борчнамасы шейле хемишелик векилчилиге хакыкатда дегишли болса, 1 ве 2 пунктларың дүзгүнлери уланылмаяр. Шейле ягдайда 7 Мадданың дүзгүнлери уланыляр.

6. Эгер процентлери төлейжи Ылалашян Дөвлет, онуң сыясы-административ подразделениеси, ерли хәкимиет органы я болмаса шол Дөвлетиң резиденти болса, процентлер хут шол Дөвлетде дөрейәр дийлип хасапланыляр. Эгер-де процентлери төлейән адамың, онуң Ылалашян Дөвлетиң резиденти боландыгына я-да дәлдигине гарамаздан, Ылалашян Дөвлетде процентлериң төленилмегине себәп болан бергидарлыгың эмеле гелмегине эсас болан хемишелик векилчилиги я хемишелик базасы бар болса ве шол процентлери төлемек боюнча чыкдажылары шейле хемишелик векилчилик я-да хемишелик база чекйән болса, онда шейле процентлер

хемишелик векилчилигиң я-да хемишелик базаның ерлешйән ери болан Дөвлетде дөрейәр дийлип хасап эдилйәр.

7. Эгер процентлериң төлейҗиси билен оларың хакыкы эесиниң арасындакы я-да оларың икиси билен хайсыдыр бир үчүнҗи тарапың арасындакы айратын гатнашыклар себәпли процентлериң төлеглере эсас болан берги борчнамасына дегишли мукдары шейле гатнашыклар болмадык халатда процентлериң төлейҗиси билен оларың хакыкы эесиниң арасында ылалашылып билинҗек мукдарындан гечйән болса, онда шу Мадданың дүзгүнлери диңе соңкы гөркезилен мукдар барада уланыляр. Шейле халатда төлеглериң артян бөлеги шу Ылалашыгың бейлеки дүзгүнлерини назара алмак билен, хер бир Ылалашян Дөвлетиң кануңларына лайыклыкда салгыт салмага дегишлидир.

12 мадда

РОЯЛТИ

1. Бир Ылалашян Дөвлетде дөрейән ве бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резидентине төленилйән роялтилере шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2. Эмма шол роялтилере оларың дөрейән ери болан Ылалашян Дөвлетде ве шол Дөвлетиң канунларына лайыклыкда хем салгыт салнып билнер, йөне эгер алыҗы роялтиниң хакыкы эеси болса, онда шейле халатда алынян салгыт роялтиниң умумы мукдарының 10 процентинден гечмели дәлдир.

Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары шу чәклендирмәни уланмагың усулы барада өзара ылалашыга гелмелидирлер.

3. "Роялти" диен аңлатма шу Маддада уланылан махалы эдебият, сунгат эсерлери я-да ылмы эсерлер, шол санда кинематографик фильмлер ве радио хем-де телевидение үчин язгылар,ислендик патент, сөвда маркасы, дизайн я-да модель, план,гизлин формула я процес барадакы авторлык хукукларың пейдаланыландыгы я-да олары пейдаланмак хукугының берлендиги, я болмаса сенагат, коммерция я ылмы тежрибә дегишли болан маглуматлар үчин, я болмаса сенагат, коммерция я ылмы энҗамлары пейдаланмак я олары пейдаланмага хукугың берлендиги үчин өвезини долмак хөкмүнде алынян ислендик гөрнүшдәки төлеги аңладяр.

4. Эгер роялтиниң хакыкы эеси бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти

болмак билен, роялтиниң эмеле гелйән ери болан бейлеки Ылалашян Дөвлетде коммерция ишини шол ерде ерлешйән хемишелик векилчилигиң үсти билен амала ашырян болса ве роялтиниң төленилмегине эсас болян хукук я-да эмләк шейле хемишелик векилчилик билен баглы болса, 1 ве 2 пунктларың дүзгүнлери уланылмаяр. Шейле халатда 7 Мадданың дүзгүнлери уланыляр.

5. Төлейҗи Ылалашян Дөвлетиң өзи,шол Дөвлетиң сыясы-административ подразделениеси, ерли хәкимиет органы я-да резиденти болса, роялти шол Дөвлетде дөрейәр дийлип хасап эдилйәр. Эгер роялтини төлейҗиниң, онуң Ылалашян Дөвлетиң резидентидигине я-да дәлдигине гарамаздан, Ылалашян Дөвлетде роялтиниң төленилмегине эсас болан бергидарлыгың эмеле гелмегине себәп болан хемишелик векилчилик я-да хемишелик база бар болса ве шол роялтини төлемек боюнча чыкдаҗылары шол хемишелик векилчилик я-да хемишелик база чекйән болса, онда роялти хемишелик векилчилигиң я-да хемишелик базаның ерлешйән ери болан Дөвлетде дөрейәр дийлип хасап эдилйәр.

6. Эгер роялтиниң төлейҗиси билен оларың хакыкы эесиниң арасындакы я-да оларың икиси билен хайсыдыр бир үчүнҗи тарапың арасындакы айратын гатнашыклар себәпли роялтиниң төлеглере эсас болан хукугы я-да маглуматы уланмага дегишли мукдары шейле гатнашыклар болмадык халатда роялтиниң төлейҗиси билен оларың хакыкы эесиниң арасында ылалашылып билинҗек мукдарындан гечйән болса, онда шу Мадданың дүзгүнлери диңе соңкы гөркезилен мукдар барада уланыляр. Шейле халатда төлеглериң артян бөлеги шу Ылалашыгың бейлеки дүзгүнлерини назара алмак билен, хер бир Ылалашян Дөвлетиң канунларына лайыклыкда салгыт салмага дегишлидир.

13 мадда

ЭМЛӘГИҢ БАХАСЫНЫҢ САП АРТЫШЫ

1. Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң 6 маддада кесгитлемеси берлен ве бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерлешйән гозгалмаян эмләгиң айрыбашгаланмагындан алян гирдеҗилерине шол бейлеки Дөвлетде салгытлар салнып билнер.

2. Бир Ылалашян Дөвлетиң кәрханасының бейлеки Ылалашян Дөвлетдәки хемишелик векилчилигиниң коммерция эмләгиниң бир бөлеги болан гозгалян эмләгиң айрыбашгаланмагындан алынян гирдеҗилере, шол

санда шейле хемишелик векилчилигиң (айратынлыкда я-да тутуш кәрхана билен билеликде) айрыбашгаланмагындан алнан гирдеҗилере шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

3. Ылалашян Дөвлетиң кәрханасының халкара гатнавларында уланылян деңиз ве хова гәмилериниң я-да ёл транспортының я-да оларың уланылмагы билен багланышыклы гозгалян эмләгиң айрыбашгаланмагындан алян гирдеҗилерине диңе шол Ылалашян Дөвлетде салгыт салыняр.

4. 1, 2 ве 3 пунктларда гүррүңи эдиленден башга ислендик эмләгиң айрыбашгаланмагындан алынян гирдеҗилере диңе эмләгини айрыбашгалаян адам өз резиденти болан Ылалашян Дөвлетде салгыт салыняр.Эмма, эгер сатын алмак билен сатмагың арасындакы вагтлайын дөвүр бир йылдан артса, биринҗи сөзлемде агзалан ве бейлеки Ылалашян Дөвлетден алнан эмләгиң бахасының өсүши бейлеки Ылалашян Дөвлетде салгыт салынмага дегишлидир.

14 мадда

ГАРАШСЫЗ ШАХСЫ ХЫЗМАТЛАР

1. Бир Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң профессионал хызматлары этмекден я-да ишиң хәсиетине гарамаздан, башга бир ишден алян гирдеҗилерине диңе шол Дөвлетде салгыт салыняр, шу ашакдакылардан башга ягдайларда болса шейле гирдеҗә бейлеки Ылалашян Дөвлетде хем салгыт салнып билнер:

а) эгер өз ишини амала ашырмак максады билен, онуң бейлеки Ылалашян Дөвлетде ызыгидерли эльетерли болан хемишелик базасы бар болса-шейле халатда диңе шол хемишелик база язылян гирдеҗи боюнча; я-да

b) эгер онуң бейлеки Ылалашян Дөвлетде болмагы гаралян календарь йылында башланян я-да тамамланян он ики айлык дөвүриң довамында 183 гүне барабар я-да шондан-да гечйән дөвре я дөвүрлере барабар болса, шейле халатда диңе онуң шол бейлеки Дөвлетде шол йыл амала ашырылян ишинден алынян гирдеҗи боюнча.

2. "Хүнәрмент хызматлары" диен аңлатма, хусусан-да, гарашсыз ылмы, эдеби, артистлик, магарыф я-да мугаллымчылык ишини, шейле хем хекимлериң, аклавҗыларың, инженерлериң, архитекторларың, стоматологларың ве бухгалтерлериң гарашсыз ишини өз ичине аляр.

15 мадда

ГАРАШЛЫ ШАХСЫ ХЫЗМАТЛАР

1. 16, 18, 19 ве 20 маддаларың дүзгүнлерини назара алмак билен, эгер диңе хакына тутмак боюнча иш бейлеки Ылалашян Дөвлетде амала ашырылмаян болса, бир Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң хакына тутмак билен бaгланышыклы иш боюнча алян хакына, иш хакына ве бейлеки шунуң ялы төлеглерине диңе шол Дөвлетде салгыт салыняр. Эгер хакына тутма боюнча иш шейле амала ашырылян болса, шунуң билен багланышыклылыкда алынян хака шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

2.1 пунктуң дүзгүнлерине гарамаздан, бир Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң бейлеки Ылалашян Дөвлетде амала ашырылян хакына тутма иш билен багланышыклылыкда алян төлегине шу ашакдакы халатларда диңе илкинҗи ады агзалан Дөвлетде салгыт салыняр:

а) алыҗы шол календарь йылда башланян я-да тамамланян ислендик он ики айлык дөвүрде җеми алнанда 183 гүнден гечмейән дөвүриң я дөвүрлериң довамында бейлеки Дөвлетде боланда, ве

b) төлег шол бейлеки Дөвлетиң резиденти болмадык хакына тутуҗы тарапындан я-да онуң адындан төлениленде, ве

с) төлеглер боюнча чыкдаҗылары хакына тутуҗының шол бейлеки Дөвлетдәки хемишелик векилчилиги я-да хемишелик базасы чекмейән халатда.

3. 1 ве 2 пунктларың дүзгүнлерине гарамаздан, Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң бейлеки Ылалашян Дөвлетде ерине етирилйән иш үчин алян хакына ве бейлеки төлеглерине, эгер шейле иш Ылалашян Дөвлетиң резидент болан кәрхана тарапындан халкара гатнавларында уланылян деңиз я-да хова гәмисиниң бортунда я-да ёл транспортында хакына тутма боюнча амала ашырылян иш билен багланышыклылыкда ерине етирилйән болса,шол Ылалашян Дөвлетде салгыт салынмаяр.

16 мадда

ДИРЕКТОРЛАРЫҢ ГОНОРАРЛАРЫ

Директорларың гонорарлары ве бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти тарапындан бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резиденти болан компанияның

директорлар геңешиниң агзасы хөкмүнде алынян бейлеки шейле төлеглере шол бейлеки Дөвлетде салгыт салнып билнер.

17 мадда

АРТИСТЛЕР ВЕ СПОРТСМЕНЛЕР

1. 14 ве 15 Маддаларың дүзгүнлерине гарамаздан, бир Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң театрың, киноның, радионың я-да телевиденийәниң артисти я болмаса сазанда ялы сунгат ишгәри хөкмүнде, я-да спортсмен хөкмүнде бейлеки Ылалашян Дөвлетде амала аышрылян өз шахсы иши нетиҗесинде алян гирдеҗисине шол бейлеки Дөвлетде салгытлар салнып билнер.

2. Эгер сунгат ишгәриниң я спортсмениң хут шол гөрнүшде амала ашырян шахсы ишинден болан гирдеҗи сунгат ишгәриниң я-да спортсмениң өзүне дәл-де, башга бир адамың адына хасапаланылян болса, шол гирдеҗә 7, 14 ве 15 Маддаларың дүзгүнлерине гарамаздан, сунгат ишгәриниң я-да спортсмениң ишиниң амала ашырылян ери болан Ылалашян Дөвлетде салгытлар салнып билнер.

3 Эгер сунгат ишгәриниң ве спортсмениң Ылалашян Дөвлете гелмеги Ылалашян Дөвлетлериң бириниң я-да икисиниң-де, оларың сыясы-административ подразделениелериниң я ерли хәкимиет органларының җемгыетчилик фондларындан долы малиелешдирилйән болса, сунгат ишгәриниң ве спортсмениң Ылалашян Дөвлетде амала ашырян ишинден алынян гирдеҗиси шол Дөвлетде салгытдан бошадыляр.

18 мадда

ПЕНСИЯЛАР

19 мадданың 1 пунктуның дүзгүнлерини хасаба алмак билен, Ылалашян Дөвлетиң резидентине озалкы хакына тутма иш билен багланышыклылыкда төленилйән пенсиялар ве бейлеки шунуң ялы төлеглер диңе шол Дөвлетде салгыт салмага дегишлидир.

19 мадда

ДӨВЛЕТ ГУЛЛУГЫ

1. Ылалашян Дөвлет я онуң сыясы-административ подразделениеси я болмаса ерли хәкимиет органлары тарапындан я-да оларың дөреден фондларындан шол Дөвлете, я онуң сыясы-административ подразделениесине, я ерли хәкимиет органларына эдилен хызматлар үчин ислендик физики тарапа төленилйән хака, иш хакына ве шуңа меңзеш бейлеки төлеглере, шол санда пенсиялара диңе шол Дөвлетде салгыт салыняр.

2. 15, 16 ве 18 Маддаларың дүзгүнлери Ылалашян Дөвлетиң, я онуң сыясы-административ подразделениесиниң, я болмаса ерли хәкимиет органының коммерция ишини амала ашырмагы билен багланышыклылыкда эдилйән хызматлар барадакы хак, иш хакы хем-де шуңа меңзеш бейлеки төлеглер ве пенсиялар бабатда уланылар.

20 мадда

МУГАЛЛЫМЛАР ВЕ ТАЛЫПЛАР

1. Бейлеки Ылалашян Дөвлете гелмегиниң өң янында Ылалашян Дөвлетлериң бириниң резиденти болуп дурян ве илкинҗи агзалан Дөвлетде диңе окамак я-да билим алмак максады билен болян талып я-да стажёр тарапындан алынян хем-де яшамак, окамак ве билим алмак үчин ниетленилен төлеглере, эгер шол төлеглериң чешмелери илкинҗи агзалан Дөвлетиң чәклеринден дашарда ерлешйән болса, шол бейлеки Дөвлетде салгытлар салынмаяр.

2. Ылалашян Дөвлетиң бирине гелмегиниң хут өң янында бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резидентлери болуп дурян я-да болан хем-де илкинҗи агзалан Дөвлетде ики йылдан гечмейән дөвүр я болмаса дөвүрлер үчин ылмы барлаглар бабатда эсасан окатмак я-да инструктирлемек максады билен болян мугаллымың я-да инструкторың алан шуңа меңзеш төлеги, эгер шейле төлеглериң чешмелери илкинҗи агзалан Дөвлетиң чәклеринден дашарда ерлешйән шертлеринде, окатмак я-да ылмы барлаглар боюнча шахсы хызматлардан оларың алан төлеглери илкинҗи агзалан Дөвлетде салгытлардан бошадыляр.

3. Эгер барлаглар физики тараплар тарапындан җемгыетчилик бәхбитлеринде малиелешдирилип ве олардан хусусы тарап я-да тараплар үчин пейда алынмаян болса, шейле барлаглардан алнан гирдеҗи үчин 2 пунктуң дүзгүнлери уланылмаяр.

21 мадда

БЕЙЛЕКИ ГИРДЕҖИЛЕР

1. Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң гирдеҗилериниң шу Ылалашыгың ёкардакы Маддаларында агзалмадык гөрнүшлери, оларың эмеле гелмегиниң чешмелерине гарамазадан, диңе шол Дөвлетде салгыт салмага дегишлидир.

22 мадда

ИКИ ГЕЗЕК САЛГЫТ САЛЫНМАГЫНЫ АРАДАН АЙЫРМАК

1 Эгер бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти тарапындан бейлеки Ылалашян Дөвлетде шу Ылалашыгың дүзгүнлерине лайыклыкда салгыт салнып билинйән гирдеҗилери алынян болса, илкинҗи агзалан Дөвлет шол гирдеҗини 2 ве 3 пунктларың дүзгүнлерини хасаба алмак билен, салгыт салмакдан бошадяр.

2. Эгер бир Ылалашян Дөвлетиң резиденти бейлеки Ылалашян Дөвлетде 10 ве 11 Маддаларың дүзгүнлерине лайыклыкда салгыт салнып билинҗек гирдеҗилериң кәбир гөрнүшлерини алян болса, онда илкинҗи агзалан Дөвлет бу резидентиң гирдеҗиси үчин салгытдан шол бейлеки Дөвлетде төленен салгыда барабар мөчберде тутуп алмага ыгтыяр эдйәр. Эмма бу тутуп алма шоңа ченли хасапланылан ве шол бейлеки Дөвлетде алынян салгытларың шу гөрнүшлерине дегишли салгыдың бир бөлегинден көп болмалы дәлдир.

3. Эгер бир Ылалашян Дөвлетиң резидентиниң алан гирдеҗиси шу Ылалашыгың ислендик дүзгүнине лайыклыкда шол Дөвлетде салгытдан бошадылан болса, шол Дөвлет шуңа гарамаздан, шол резидентиң гирдеҗисиниң галан бөлегине салынҗак салгыдың мукдары хасапланыланда, салгытдан бошадылан гирдеҗини назара алып билер.

23 мадда

КЕМСИТМЕЗЛИК

1. Бир Ылалашян Дөвлетиң милли тараплары бейлеки Ылалашян Дөвлетде шол бейлеки Дөвлетиң милли тарапларына хут шол ягдайларда уланылян я-да уланылып билинҗек салгыт салмакдан ве онуң билен багланышыклы борчнамалардан башга, я-да хас агыр салгыт салмага я болмаса онуң билен багланышыклы борчнамалара сезевар эдилмез. 1 Мадданың дүзгүнлерине гарамаздан, шу дүзгүн Ылалашян Дөвлетлериң бириниң я-да икисиниң-де резидентлери болуп дурмаян физики тараплар барада хем уланыляр.

2. 10 Мадданың 4 пунктуның дүзгүнлерини назара алмак билен,бир Ылалашян Дөвлетиң кәрханасының бейлеки Ылалашян Дөвлетдәки хемишелик векилчилиги барада шол бейлеки Дөвлетде уланылян салгыт салмак дүзгүнiниң аматлыллыгы шол бейлеки Дөвлетде барабар ягдайларда шонуң ялы иши амала ашырян кәрхана барада уланылян дүзгүниңкиден пес болмалы дәлдир.

3. 9 Мадданың 1 пунктуның, 11 Мадданың 7 пунктуның я-да 12 Мадданың 6 пунктуның дүзгүнлери уланыландан башга халатларда, бир Ылалашян Дөвлетиң кәрханасы тарапындан бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резидентине төленилйән процентлер, роялти ве бейлеки төлеглер шейле кәрхананың салгыт салынмалы пейдасыны кесгитлемек максады билен, олар илки ады агзалан Дөвлетиң резидентине төлниленде уланылҗак шол бир шертлерде кемилмәге дегишли болмалыдыр. Хут шонуң ялы-да, бир Ылалашян Дөвлетиң кәрханасының бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резидентине болан ислендик бергиси шол кәрхананың салгыт салынян маясыны кесгитлемек максады билен, илки ады агзалан Дөвлетиң резидентине болан бергиси барада уланылҗак хут шол шертлерде кемилмәге дегишли болмалыдыр.

4. Бир Ылалашян Дөвлетиң маясы бейлеки Ылалашян Дөвлетиң бир я-да бирнәче резидентине долы я кем-кәс дегишли болан, я болмаса маясына бейлеки Ылалашян Дөвлетиң бир я бирнәче резиденти тарапындан гөнүден-гөни я кеседен контроллык эдилйән кәрханалары илки агзалан Дөвлетде онуң бейлеки шонуң ялы кәрханалары барада уланылып билинҗек салгыт салмак дүзгүнинден я-да онуң билен багланышыклы борчнамалардан башга я болмаса хас агыр ислендик салгыт салмак дүзгүнине я-да онуң билен багланышыклы ислендик борчнамалара сезевар эдилмели дәлдир.

5. Бу дүзгүне бир Ылалашян Дөвлети бейлеки Ылалашян Дөвлетиң резидентлериниң гражданлык статусы я-да машгала ягдайы эсасында олара салгыт салмак бабатда өз резидентлерине өзи тарапындан үпҗүн эдилйэн нэхилидир бир шахсы еңилликлери, хасапдан чыкармалары ве еңилликлери бермэге борчлы эдйэн дүзгүн хөкмүнде дүшүнилмели дэлдир.

24 мадда

ӨЗАРА ЫЛАЛАШМАК ПРОЦЕДУРАСЫ

1. Эгер тарап Ылалашян Дөвлетлериң бириниң я-да икисиниң-де херекетлери өзүне шу Ылалашыгың дүзгүнлериниң чэклеринден чыкылып салгыт салынмагына элтйэр я болмаса элтер дийип хасап эдйэн болса, ол шол Дөвлетлериң милли канунларында гөз өңүнде тутулан гораг серишделерине гарамаздан, өз ишини гарамак үчин резиденти болуп дурян Ылалашян Дөвлетиң ыгтыярлы органларына я-да, эгер онуң иши 23 мадданың 1 пунктуна дегишли болса, милли тарапы болан Ылалашян Дөвлетиң ыгтыярлы органларына берип билер. Арза Ылалашян Дөвлетлериң ичерки канунларында гөз өңүнде тутулан дөврүң довамында берилмелидир.

2. Ыгтыярлы орган, эгер арза ерликли диен карара гелсе ве эгер өзи канагатландырыҗы чөзгүде гелип билмесе, Ылалашыга лайык гелмейэн салгытларың салынмагындан гутулмак максады билен, меселэни бейлеки Ылалашян Дөвлетиң ыгтыярлы органы билен өзара ылалашмак боюнча чөзмэге чалшар. Ислендик газанылан шертлешик Ылалашян Дөвлетлериң милли канунларында бар болан нэхилидир вагтлайын чэклендирмелере гарамаздан ерине етирилмелидир.

3. Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары Ылалашыгы дүшүндирен ве уланан махалы дөрейэн ислендик кынчылыклары я-да шүбхеленмелери өзара ылалашмак боюнча чөзмэге чалшарлар. Олар Ылалашыкда гөз өңүнде тутулмадык халатларда ики гезек салгыт салынмагыны арадан айырмак максады билен хем бир-бири билен консультациялары гечирип билерлер.

4. Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары ёкардакы пунктлара дүшүнмекде ылалашык газанмак максады билен, бир-бири билен гөнүденгөни гатнашыклары ёла гоюп билерлер. Эгер ылалашык газанмак үчин дилден пикир алышмагы гурамак максада лайык болса, шейле пикир алышмак Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органларының векиллеринден ыбарат болан комиссияның меҗлислериниң чэклеринде гечирилип билнер.

25 мадда

МАГЛУМАТ АЛЫШМАК

1. Салгыт салмак дүзгүни Ылалашыга терс гелмейәнчә, Ылалашян Дөвлетлериң ыгтыярлы органлары шу Ылалашыгың дүзгүнлерини я-да Ылалашян Дөвлетлериң салгытлара дегишли болан ве Ылалашыгың тәсирине дүшйән милли канунларыны ерине етирмек үчин зерур болан маглуматлары алышярлар. Ылалашян Дөвлет тарапындан алынян ислендик маглумат шол Дөвлетиң милли канунларының чәклеринде алнан маглуматың болшы ялы, конфиденциал хасап эдилйәр ве диңе Ылалашык дегишли болан салгытлара баха бермек ве олары топламак, межбуры төлетдирмек я болмаса суд тарапындан ызарламак я шейле салгытлара дегишли шикаятлара гарамак билен мешгулланян адамлара я-да органлара (шол санда судлара ве административ органлара) хабар берилйәр. Адамлар я-да органлар шол маглуматлары диңе шу максатлар үчин пейдаланярлар. Олар шол маглуматлары ачык суд межлисиниң баршында я-да судуң чөзгүтлери кабул эдилен махалы аян эдип билерлер.

2.1 пунктуң дүзгүнлери хич бир халатда Ылалашян Дөвлетиң үстүне:

a) шол я-да бейлеки Ылалашян Дөвлетиң канунчылык ве административ иш йөредиш усулларына терс гелйән административ чәрелери гечирмек;

b) шол я-да бейлеки Ылалашян Дөвлетиң канунлары боюнча я болмаса адаты административ иш йөредишиниң баршында алып болмажак маглуматлары бермек;

c) аян эдилмеги дөвлетиң сыясатына (жемгыетчилик тертибине) терс гелжек хайсыдыр бир сөвда, телекечилик, сенагат, коммерция я-да профессионал сыры я болмаса сөвда процесини я-да маглуматы аян этжек маглуматлары бермек борчларыны йүклейәр дийлип дүшүнилмели дәлдир.

26 мадда

ДИПЛОМАТИК МИССИЯЛАРЫҢ АГЗАЛАРЫ ВЕ КОНСУЛЛЫГЫҢ ГУЛЛУКЧЫЛАРЫ

Шу Ылалашыгың хич бир дүзгүнлери салгытлар бабатда дипломатик миссияларың агзалары я-да консуллыгың гуллукчылары үчин халкара ху-

кугының умумы кадалары я-да йөрите ылалашыклар билен белленилен артыкмачлыклара тәсир этмейәр.

27 мадда

ГҮЙҖЕ ГИРМЕГИ

1. Хер бир Ылалашян Дөвлет шу Ылалашыгың гүйҗе гирмеги үчин онуң канунлары боюнча зерур процедураларың тамамланмагы барада бейлеки Ылалашян Дөвлете хабар берер. Ылалашык хабар берилйән Дөвлетиң шу хабарнаманы алан гүни гүйҗе гирйәр.

2. Шу Ылалашыгың дүзгүнлери:

а) шу Ылалашыгың гүйҗе гирйән сенесинден соңкы йылың 1 январында я-да шондан соң төленйән я-да тутулып алынян мөчберлер бабатда чешмелерден алынян салгытлар үчин; ве

б) шу Ылалашыгың гүйҗе гирйән сенесинден соңкы йылың 1 январында я-да шондан соң башланян салгыт йылы бабатда галан салгытлар үчин уланылар.

28 мадда

ГҮЙҖҮНИҢ БЕС ЭДИЛМЕГИ

Шу Ылалашык Ылалашян Дөвлетлериң бири оны денонсирлейәнчә өз гүйҗүни саклар. Ылалашян Дөвлетлериң хер бири шу Ылалашыгың гүйҗе гирен сенесинден бәш йыл тамамланандан соң башланян ислендик календарь йылының тамамланмагына азындан алты ай галанда Ылалашыгың денонсирленилмеги хакында дипломатик каналлар аркалы хабар бермек ёлы билен оны денонсирләп билер. Шейле халатда Ылалашык:

а) шейле хабарнама берлен календарь йылы тамамланандан соң төленйән я-да тутулып алынян мөчбер үчин алынян салгытлар бабатда; ве

в) шейле хабарнама берлен календарь йылы тамамланандан соң башланян салгыт йылындакы галан салгытлар бабатда өз тәсирини бес эдйәр.

Дегишли ягдайда ыгтыярлы эдилен ашакда гол чекенлер шу Ылалашыга гол чекдилер.

Ашгабат шәхеринде 1995 йылың 17 августында түркмен, түрк ве иңлис диллеринде ики нусгада амал эдилди, әхли үч текстиң бирмеңзеш гүйҗи бардыр. Текстлери дүшүндирмекде тапавутлыклар йүзе чыкан махалы иңлисче текст иш варианты хөкмүнде кабул эдилмелидир.

ТҮРКМЕНИСТАНЫҢ ХӨКҮМЕТИНИҢ АДЫНДАН	**ТҮРКИЕ РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ХӨКҮМЕТИНИҢ АДЫНДАН**

YLALAŞYK 24.06.1997 ÝYLDA GÜÝJE GIRDI

П Р О Т О К О Л

Гирдежилер үчин салгытлар бабатда ики гезек салгыт салынмагыны арадан айырмак хакында Түркменистаның Хөкүмети билен Түркие Республикасының Хөкүметиниң арасындакы Ылалашыга гол чекилен пурсатда ашакда гол чекенлер ашакдакы дүзгүнлериң шу Ылалашыгың айрылмаз бөлеги болуп дуряндыгы барада ылалашдылар.

24 мадданың 3 пункты бабатда:

Эгер ве хачан-да Түркменистаның Хөкүмети сөвда хызматлары барадакы Баш ылалашыга гошулса, онда шол Ылалашыгың ХХП маддасының 3 пунктуның максатлары үчин (Консультациялар) хем-де өз араларындакы җеделлер шу Ылалашыгың тәсирине дүшйән шол пункта гарамаздан, шол пунктларда гөз өңүнде тутулышы ялы, йөне Ылалашян дөвлетлериң икисиниң разылыгы билен сөвда хызматлары барадакы Геңешиң гарамагына берлип билнер. Шу пункта дүшүндириш бермек барадакы ислендик агзалалыклар 24 мадданың 3 пунктуна лайыклыкда чөзүлер я-да эгер бу амал боюнча ылалашык газанылмаса, онда Ылалашян дөвлетлериң икиси тарапындан ылалашылан бейлеки амал уланылар.

Муңа етерлик ягдайда ыгтыярлы эдилен ашакда гол чекенлер муны тассыкламак үчин шу Протокола гол чекдилер.

Ашгабат шәхеринде 1995 йылың 17 августында ики нусгада, хер бири түркмен, түрк ве иңлис диллеринде амал эдилди, өзи-де әхли үч текстиң бирмеңзеш гүйҗи бардыр. Текстлер өз араларында лайык гелмедик халатында иңлис дилиндәки тестиң үстүнде ишленилер.

ТҮРКМЕНИСТАНЫҢ ХӨКҮМЕТИНИҢ АДЫНДАН	ТҮРКИЕ РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ХӨКҮМЕТИНИҢ АДЫНДАН